

Cuprins

Abrevieri	13
Cuvânt-înainte.....	15
Argumentum.....	17
TITLUL I	
CONSIDERAȚII INTRODUCTIVE.....	25
Capitolul I – DE LA <i>AD-HOC</i> LA PERMANENT – SCURTĂ INTRODUCERE ÎN LUMEA INSTANȚELOR PENALE INTERNAȚIONALE.....	25
<i>Introducere.....</i>	<i>25</i>
<i>1.1. Instanțele ad-hoc post celui de-al Doilea Război Mondial.....</i>	<i>29</i>
1.1.1. Tribunalul Militar Internațional de la Nürnberg și Tribunalul Militar Internațional pentru Estul Îndepărtat.....	29
<i>1.2. Tribunalele penale internaționale ad-hoc după 1990.....</i>	<i>35</i>
1.2.1. Tribunalul Penal Internațional pentru fosta Iugoslavie.....	37
1.2.2. Tribunalul Penal Internațional pentru Rwanda.....	43
1.2.3. Alte instanțe cu caracter penal internațional – instanțe hibride.....	49
1.2.3.1. Curtea Specială pentru Sierra Leone (C.S.S.L.).....	50
1.2.3.2. Tribunalul Special pentru Liban (T.S.L.) – un tribunal cu o altă jurisdicție.....	52
1.2.3.3. Camerele Extraordinare în Curțile Cambodgiei (C.E.C.C. sau Camerele extraordinare).....	57
<i>1.3. Curtea Penală Internațională – prima și singura instanță permanentă de acest gen.....</i>	<i>60</i>
Capitolul II – DREPT PENAL COMPARAT	68
<i>1.1. Sistemele naționale.....</i>	<i>69</i>
1.1.1. Sistemul de common-law: anglo-saxon și american.....	73
1.1.1.2. Englez (cunoscut și sub denumirea de sistemul anglo-saxon sau de common-law).....	74
1.1.1.2.1. Intenția.....	74
1.1.1.2.2. Temeritatea (<i>recklessness</i>).....	76
1.1.1.2.3. Neglijența.....	78
1.1.1.2.4. Wilful blindness.....	79

1.1.1.3. Sistemul american.....	80
1.1.1.3.1. Sistemul common-law american.....	81
1.1.1.3.1.1. Intenția calificată (specific intent)	82
1.1.1.3.1.2. Intenția generală (general intent)	83
1.1.1.3.1.3. Neglijența	84
1.1.1.3.2. Model Penal Code.....	84
1.1.1.3.2.1. Intenția directă.....	88
1.1.1.3.2.2. Voit (<i>wilfully</i>) și cu știință (<i>knowingly</i>)	90
1.1.1.3.2.3. Temeritatea (<i>recklessness</i>)	92
1.1.1.3.2.4. Neglijența	94
1.1.2. Vinovăția în sistemele de drept penal european.....	96
1.1.2.1. Vinovăția în concepția dreptului penal german	98
1.1.2.1.1. Vinovăția (Schuld)	99
1.1.2.1.1.1. Intenția (Absicht).....	99
1.1.2.1.1.2. Intenția indirectă (Dolus indirectus, Dolus eventualis – Bedingter Vorsatz)	100
1.1.2.1.1.3. Neglijența (<i>Fahrlaessigkeit</i>).....	102
1.1.2.2. Vinovăția în dreptul penal francez	103
1.1.2.2.1. Intenția.....	104
1.1.2.2.2. Dolul simplu și dolul agravat.....	106
1.1.2.2.3. Dolul determinat și dolul nedeterminat.....	106
1.1.2.2.4. Dolul eventual	106
1.1.2.2.5. Neglijența.....	106
1.1.2.3. Vinovăția în sistemul dreptului penal italian	107
1.1.3. Discuții finale, interpretări și concluzii.....	108
1.1.3.1. Intenția	108
1.1.3.2. Fapta comisă din culpă	109
1.1.3.3. Răspunderea strictă pentru fapta prevăzută de lege – <i>strict liability</i> din sistemul common-law	110
Capitolul II – SISTEMUL PENAL INTERNAȚIONAL	111
2.1. Elementele infracțiunilor internaționale.....	113
2.1.1. Condiția existenței caracterului internațional al infracțiunii.....	113
2.1.2. Structura infracțiunii penale internaționale.....	114
2.1.2.1. Elementul material	114
2.1.2.2. Elementul moral.....	117
2.1.3. Motive de excludere a răspunderii penale.....	120
Capitolul III – ELEMENTE CONSTITUTIVE ȘI TRĂSĂTURILE CARACTERISTICE ALE INFRAȚIUNILOR.....	122
3.1. Fapta să fie prevăzută de legea penală	122

3.2. Caracterul nejustificat al faptei – antijuridicitatea	123
3.3. Caracterul imputabil și vinovăția.....	123
3.4. Răspunderea subiectivă în dreptul internațional penal	124
3.5. Latura subiectivă	129

TITLUL II

INFRAȚIUNILE PREVĂZUTE DE STATUTELE INSTANȚELOR PENALE INTERNATIONALE	133
--	------------

Capitolul I – CRIME DE RĂZBOI (INCLUSIV INFRAȚIUNILE COMISE ÎMPOTRIVA LEGILOR ȘI CUTUMELOR DE RĂZBOI ȘI GRAVELE ATINGERI ADUSE CONVENȚIILOR DE LA GENEVA DIN 1949)	136
1.1. Definiție și prevederi legislative	137
1.2. Criterii generale pentru crimele de război.....	139
1.2.1. Criteriul 1. Existența unui conflict armat.....	139
1.2.2. Criteriul 2. Nexus (legătura) între actul individual și conflictul armat.....	140
1.2.3. Criteriul 3. Elementul moral.....	142
1.2.3.1. Cunoașterea făptuitorului cu privire la existența conflictului.....	142
1.2.3.2. Voința necesară	143
1.3. Crimele de război – prevederi legislative.....	146
1.4. Unele crime de război și elementele constitutive conform jurisprudenței	152
1.4.1. Uciderea intenționată	152
1.4.1.1. Prevederile legislative.....	153
1.4.1.2. Elementele constitutive ale infracțiunii	153
1.4.1.2.1. Elementul material	154
1.4.1.2.2. Vinovăția	154
1.4.2. Fapta de a proceda la recrutarea și înrolarea copiilor în vârstă mai mică de 15 ani în forțele armate sau în grupări armate ori de a-i face să participe activ la ostilități.....	156
1.4.2.1. Prevederile legislative.....	157
1.4.2.2. Elementele constitutive.....	158
1.4.2.2.1. Elementul material	159
1.4.2.2.2. Vinovăția	161
1.4.3. Violul ca o crimă de război	164
1.4.3.1. Prevederile legislative.....	165
1.4.3.2. Elementele constitutive.....	165
1.4.3.2.1. Elementul material	167
1.4.3.2.2. Vinovăția	168
1.4.4. Cauzarea în mod voit de grave suferințe sau de a aduce atingeri grave integrității fizice sau sănătății.....	169

1.4.4.1. Prevederile legislative.....	170
1.4.4.2. Elementele constitutive.....	170
1.4.4.2.1. Elementul material.....	171
1.4.4.2.2. Vinovăția.....	172
1.4.5. Distrugerea proprietății publice sau private care este sau nu este asociată cu obiective militare și distrugerea extensivă și însușirea proprietății nejustificată de necesitate militară și comisă în mod nelegal și arbitrar [prevăzute de art. 2. d) St. T.P.I.L., 4 d) St. T.P.I.R., similar St. C.P.I. art. 8 a) (iv)].....	173
1.4.5.1. Prevederile legislative.....	173
1.4.5.2. Elementele constitutive.....	174
1.4.5.2.1. Elementul material.....	175
1.4.5.2.2. Vinovăția.....	175
1.4.6. Distrugerea arbitrară a municipalităților, orașelor sau satelor sau devastarea nejustificată de necesitate militară.....	176
1.4.6.1. Prevederile legislative.....	176
1.4.6.2. Elementele constitutive.....	177
1.4.6.2.1. Elementul material.....	177
1.4.6.2.2. Vinovăția.....	179
1.4.7. Ocuparea, distrugerea sau avarierea intenționată a instituțiilor dedicate religiei, carității și educației, artei și științei, monumente istoricelor, pieselor de artă și științei.....	181
1.4.7.1. Prevederile legislative.....	181
1.4.7.2. Elementele constitutive.....	181
1.4.7.2.1. Elementul material.....	182
1.4.7.2.2. Vinovăția.....	182
1.5.1. Inducerea de teroare asupra populației civile.....	183
1.5.1.1. Elementul material și vinovăția.....	183
 Capitolul II – CRIME ÎMPOTRIVA UMANITĂȚII.....	185
2.1. Conceptul de crime împotriva umanității.....	186
2.1.1. Definiția conceptului de crimă împotriva umanității.....	186
2.1.2. Elementul legal al infracțiunii.....	186
2.1.3. Elemente constitutive ale conceptului de crime împotriva umanității și aplicabilitatea acestora.....	187
2.1.3.1. Cele 5 condiții generale pentru existența conceptului de crime împotriva umanității – prezentare generală.....	189
2.1.3.2. Conflict armat. Conflict armat intern și conflict armat internațional.....	190
2.1.3.3. Conflictul armat și atacul.....	190
2.1.3.4. Condițiile constitutive ale crimelor împotriva umanității.....	192

2.1.3.4.1. Existența unui atac.....	192
2.1.3.4.2. Atacul trebuie să fi fost direcționat împotriva oricărei populații civile	192
2.1.3.4.3. Atacul să fie condus în aplicarea sau în urmărirea îndeplinirii politicii unui stat sau unei organizații care are ca scop un asemenea atac.....	194
2.1.3.4.4. Atacul trebuie să fi fost generalizat și/sau sistematic.....	195
2.1.3.4.5. Faptele acuzatului trebuie să fi făcut parte din acest atac	198
2.1.3.4.6. Făptuitorul trebuie să fi avut cunoștință de existența atacului generalizat sau sistematic direcționat împotriva populației civile și să știe că actele sale fac parte din acel atac.....	198
2.1.4. Infracțiunile prevăzute de statutele instanțelor internaționale care intră în categoria crimelor împotriva umanității	201
2.1.4.1. Prevederile legislative.....	202
2.1.5. Asasinatul, omorul sau uciderea.....	202
2.1.5.1. Prevederile legislative.....	203
2.1.5.2. Elementele constitutive.....	203
2.1.5.2.1. Elementul material	204
2.1.5.2.2. Vinovăția	204
2.1.5.2.3. Legătura de cauzalitate între infracțiune, rezultat și elementele crimei împotriva umanității	205
2.1.6. Persecutarea.....	206
2.1.6.1. Prevederile legislative.....	206
2.1.6.2. Elementele constitutive.....	206
2.1.6.2.1. Elementul material	208
2.1.6.2.2. Vinovăția	210
2.1.7. Exterminarea.....	213
2.1.7.1. Prevederile legislative.....	213
2.1.7.2. Elementele constitutive.....	214
2.1.7.2.1. Elementul material	215
2.1.7.2.2. Vinovăția	216
2.1.8. Sclavia	217
2.1.8.1. Prevederile legislative și elementele constitutive	217
2.1.8.1.1. Elementul material	219
2.1.8.1.2. Vinovăția	220
Capitolul III – GENOCIDUL.....	224
3.1. Etimologie	225
3.2. Genocidul: crimă sau infracțiune – o problemă de terminologie	226

3.3. Definiție și prevederi legislative	227
3.4. Legea aplicabilă.....	229
3.5. Determinarea existenței genocidului.....	230
3.6. Elementele constitutive ale infracțiunii de genocid.....	233
3.6.1. Aspecte generale ale infracțiunii de genocid.....	233
3.6.2.1. Obiectul juridic generic	234
3.6.2.2. Obiectul juridic specific	234
3.6.2.3. Obiectul material al crimei de genocid.....	234
3.6.3. Subiecții crimei de genocid.....	234
3.6.3.1. Subiectul activ nemijlocit	234
3.6.3.2. Subiectul pasiv	235
3.6.4. Subiect pasiv general	235
3.6.4.1. Definiția și caracteristicile esențiale ale grupului	235
3.6.5. Latura obiectivă.....	243
3.6.6. Modalitățile normative prin care poate fi comis genocidul	247
3.6.6.1. Uciderea membrilor grupului	247
3.6.6.2. Vătămarea gravă a integrității fizice sau mintale privind membrii grupului	248
3.6.6.3. Supunerea grupului cu intenție unor condiții de existență care să antreneze la distrugerea sa fizică totală sau parțială	250
3.6.6.4. Impunerea de măsuri vizând împiedicarea nașterilor în sânul grupului	252
3.6.6.5. Transferarea forțată de copii aparținând unui grup în alt grup	253
3.6.7. Elementul subiectiv	253
3.6.8. Mobilul.....	261
3.6.9. Scopul.....	262
3.6.10. Cunoașterea ca o condiție a vinovăției.....	263
3.6.11. Formele și modalitățile infracțiunii de genocid	267
3.6.11.1. Infracțiunea tip de genocid.....	268
3.6.11.2. Tentativa – forma imperfectă a infracțiunii de genocid.....	269
3.6.12. Incriminarea de sine stătătoare a actelor de participație la infracțiunea de genocid.....	272
3.6.12.1. Complicitate la genocid.....	272
3.6.12.1.1. Elementul material	273
3.6.12.1.2. Vinovăția	277
3.6.12.2. Conspirația în vederea comiterii genocidului	278
3.6.12.3. Incitare directă și publică la comiterea genocidului.....	282
3.7. Genocidul în Statutul Curții Penale Internaționale.....	285

TITLUL III	
MODALITĂȚI DE COMITERE A INFRAȚIUNILOR	288
Capitolul I – MODALITĂȚI DE PARTICIPARE LA COMITEREA	
INFRAȚIUNILOR	290
3.1. Autoratul.....	290
3.2. Autorul moral (indirect perpetrator)	291
3.3. Planificarea.....	294
3.4. Instigarea și incitarea	298
3.4.1. Instigarea.....	299
3.4.2. Incitarea.....	305
3.5. Ordinul	306
3.6. Înlesnirea și sprijinirea (cunoscută sub denumirea <i>aiding and abetting</i>)	311
Capitolul II – MODALITĂȚI SPECIALE – PLURALITATEA DE INFRACTORI	321
2.1. Inovația T.P.I.I.: <i>Joint Criminal Enterprise (Întreprinderea Criminală</i>	
<i>Comună – denumită în continuare I.C.C. sau Întreprinderea)</i>	321
2.1.1. Elementele constitutive ale I.C.C.	324
2.1.1.1. Actus reus	324
2.1.1.2. Vinovăția	327
2.1.1.3. Extinderea art. 7 (1)/6 (1) din Statutul T.P.I.I./T.P.I.R.	330
2.2. Participația în Statutul C.P.I. (<i>formă specifică de coautorat, co-</i>	
<i>perpetration</i>)	334
2.2.1. Coautoratul sau participația directă (co-perpetration)	334
2.2.2. Controlul asupra crimei (<i>Organisationsherrschaft – indirect co-</i>	
<i>perpetration</i>)	342
2.2.3. Autorul indirect – autorul din spatele autorului.....	346
2.3. Răspunderea superiorilor	348
2.3.1. Vinovăția pentru omisiune.....	350
2.3.1.1. Răspunderea superiorului pentru omisiunea de a preveni	
și/sau pedepsi comiterea unei infracțiuni.....	354
2.3.1.2. Răspunderea pentru fapta proprie – ordin, incitare,	
înlesnire și/sau sprijinire	360
2.3.1.3. Pentru care mod ar trebui să răspundă superiorul în cazul	
în care ambele de mai sus sunt aplicabile?	362
Concluzii finale	364
I. <i>Tratate, cursuri și monografii</i>	369
II. <i>Articole de specialitate</i>	372
III. <i>Legislație și documente internaționale</i>	377

<i>IV. Jurisprudență</i>	380
Curtea Penală Internațională.....	380
Tribunalul Penal Internațional pentru fosta Iugoslavie	381
Tribunalul Penal pentru Rwanda	386
Alte hotărâri internaționale.....	388
Hotărâri naționale	389
<i>V. Surse electronice</i>	390